

Hoflandschool

Sociale veiligheidsafspraken:

Gedragprotocol

Anti-pestprotocol

versie 13 september 2022

Inhoudsopgave:

Gedragsprotocol	3
Inleiding	3
Wat is sociale veiligheid?	3
1. De uitgangspunten	3
2. Wat doen we preventief?	4
We maken kinderen bewust van hun gedrag.	4
Welk gedrag willen we op school?	4
Motor en benzine: Alles wat aandacht krijgt, groeit	5
3. Wat als het toch niet goed gaat?	6
Stappenplan bij storend gedrag	6
Stappenplan bij grensoverschrijdend gedrag	7
Anti-Pestprotocol	10
1. Preventieve maatregelen tegen pesten	10
Hoe leren we kinderen omgaan met 'gedoe'?	10
Stappenplan bij conflicten en pesten	11
2. Het actief bestrijden van pestgedrag	13
Bij wie kan ik terecht?	13
Signalen van pestgedrag	13
Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn	14
Begeleiding van het gepeste kind	14
Begeleiding van de pester	14
Adviezen aan de ouders	15

Gedragsprotocol

Inleiding

Wat is sociale veiligheid?

Op onze school ontmoeten leerlingen, leerkrachten en ouders elkaar. De school is een plek waar kinderen hun identiteit en sociale vaardigheden ontwikkelen. Scholen maken daarbij een actief onderdeel uit van de samenleving en voor leerlingen is het de plek waar zij zich voorbereiden op de grote complexe samenleving van straks.

Sociale veiligheid gaat over het bevorderen van onderling sociaal gedrag. Dit doen we op onze school door:

- Structureel aandacht te besteden aan sociale vaardigheden aan de hand van de methode van de Kanjerschool.
- Het opstellen van gedragsregels voor alle betrokkenen en
- Het tegengaan van grensoverschrijdend en ongewenst gedrag.

Sociale veiligheid is een belangrijk onderwerp, zeker op scholen. Dit gedragsprotocol is tot stand gekomen met input van het team van de Hoflandschool en is tevens gebaseerd op documenten uit voorgaande jaren. Dit gedragsprotocol is voorgelegd aan het team en aan de MR aangeboden ter goedkeuring op **13-09-2022**. Het gedragsprotocol zal jaarlijks worden geëvalueerd en waar nodig worden bijgesteld.

1. De uitgangspunten

School is bedoeld om te leren. Dit kan alleen als leerlingen zich veilig voelen op school. De visie en levenshouding van de Kanjertraining vormen het uitgangspunt van het veiligheidsbeleid. We hebben een duidelijke visie op hoe we met elkaar omgaan en we willen graag samen met de ouders en kinderen zorgen voor een veilige school.

1. We willen te vertrouwen zijn.

We gaan uit van elkaars goede bedoelingen en kijken met vertrouwen naar elkaar en de kinderen. Je mag jezelf zijn.

2. Leerkrachten en ouders zijn samen verantwoordelijk.

We zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de opvoeding van de kinderen. We moeten duidelijke leiders zijn voor de kinderen. We laten ons niet leiden door negatieve gevoelens zoals angst, onmacht of ergernis. We zorgen voor een veilige sfeer door grensoverschrijdend gedrag op een nette, zorgvuldige manier aan te pakken. Daarin werken we samen met elkaar.

3. We geven het goede voorbeeld. De kinderen voelen zich veilig als wij het goede voorbeeld geven.

- We gaan respectvol met elkaar om.
- We spreken respectvol over elkaar en de kinderen, ook op sociale media.

- Als er een probleem zich voordoet, overleggen we met elkaar. We zoeken een oplossing die goed is voor alle betrokkenen en die recht doet aan de situatie.

2. Wat doen we preventief?

Met behulp van de materialen van de Kanjertraining oefenen we met gedrag. Ze zijn van toepassing voor de kinderen, maar ook voor de volwassenen. Omdat kinderen gedrag van ons nadoen, is het belangrijk dat wij het goede voorbeeld geven. Er is een kanjercoördinator aangesteld.

We maken kinderen bewust van hun gedrag.

Wanneer zich een probleem voordoet of een stressvolle situatie, hebben we de keuze om verschillend te reageren. We maken kinderen bewust van hun gedrag en oefenen met nieuw gedrag. Kinderen kunnen zo leren kiezen voor gedrag dat bij hen past en dat prettig is voor henzelf en de ander. We kunnen dit oefenen met petten in verschillende kleuren.

Uitleg van de petten van de Kanjertraining:

Witte pet/tijger

De tijger is een kanjer. Hij/zij is tevreden met zichzelf, komt voor zichzelf op en voor anderen. Maar weet ook wanneer het tijd is om weg te lopen. Doe zoals je bent.

Rode pet/aap

Neemt niemand serieus ook zichzelf niet, hij/zij lacht overal om. Het is een meeloper en hij/zij versterkt hierdoor het gedrag van de pestvogel. Geeft benzine.

Gele pet/ konijn

Heeft een negatief zelfbeeld en komt niet voor zichzelf op of voor anderen. Loopt liever snel (bang) weg. Zelig doen en klagen.

Zwarte pet/pestvogel

Vindt zichzelf geweldig en anderen helemaal niks. En laat dat aan andere kinderen voelen. Alle anderen deugen niet en hij/zij bepaalt zelf wel wat hij doet. De baas spelen. Hij/zij pest andere kinderen.

Welk gedrag willen we op school?

Het gaat om de uitgangspunten van gedrag dat de kinderen vertonen. Het is de bedoeling dat kinderen zich bewust worden van hun eigen gedrag en dat ze voor bepaald gedrag kunnen kiezen.

- Een witte pet:

Je bent jezelf, je bent te **vertrouwen** en je durft een ander te vertrouwen. Je toont respect voor jezelf en de ander. Je bent een kanjer. Dit kan op verschillende manieren:

1. Wit en zwarte pet:

Een wit/ zwarte pet staat voor kracht, je durft de leiding te nemen, je toont initiatief, je geeft je grenzen aan. Als de witte pet van het vertrouwen ook vertegenwoordigd is, is het gedrag prettig voor jezelf en de ander. **Je reageert positief en krachtig.**

2. Een rood/witte pet: staat voor. Je maakt grapjes die leuk zijn voor iedereen. Je doet optimistisch, vrolijk en relativeert. **Je reageert positief en opgewekt.**

3. Een geel/witte pet: We luisteren, zorgen, tonen interesse, zijn rustig en vriendelijk en bescheiden. Je kunt troosten. **Je reageert positief en rustig.**

Alle kleuren petten hebben hun valkuil als de witte pet van vertrouwen wegvalt. Als we niet meer met vertrouwen naar elkaar kijken of naar onszelf kijken, komen we terecht in wantrouwen. Gelukkig willen de meeste mensen zich gedragen met de witte pet!

Welk zichtbaar gedrag willen we wel en niet op onze school? De smiley poster geeft hier handvatten voor. We willen graag dat we rekening houden met de gevoelens van een ander. Let dus op de gevoelens van de mensen om je heen.

Een goede hulp zin is: "Ik vind het vervelend als je ... doet. Wil je ermee stoppen?"

De smiley poster is ook van toepassing op de volwassenen rondom de kinderen. We spreken respectvol over de kinderen en ouders. We geven op een rustige manier onze grenzen aan, zodat de ander daar rekening mee kan houden.

Motor en benzine: Alles wat aandacht krijgt, groeit

Met de kanjertraining leren we dat alles wat aandacht(benzine) krijgt, groeit. Vervelend gedrag (motor)blijft doorgaan. We maken kinderen bewust van de benzine die ze geven aan gedrag dat niet prettig of storend is. We leren de kinderen verantwoording te nemen en ervoor te kiezen geen benzine te geven. Als daardoor de norm verandert (het is niet stoer om benzine te geven), valt er geen winst te halen met negatief gedrag.

3. Wat als het toch niet goed gaat?

Welke maatregelen kunnen getroffen worden als kinderen zich niet aan de regels en afspraken houden? Daarbij maken wij onderscheid tussen:

1. storend gedrag in de klas;
2. grensoverschrijdend gedrag richting medeleerlingen of onderwijzend personeel;
3. onhanteerbaar gedrag voor de school.

Stappenplan bij storend gedrag

Wij gaan ervan uit dat kinderen zich zodanig gedragen dat het lesgeven door de leerkracht doorgang kan vinden. Wanneer kinderen hierin storend gedrag vertonen, zullen wij ingrijpen. Het stappenplan wordt van te voren aan kinderen en ouders uitgelegd, zodat zij het herkennen als de leerkracht het inzet.

Duidelijk wordt gemaakt dat het storende gedrag de oorzaak is van de gekozen actie en dat dit niet een persoonlijke keuze van de leerkracht is. De relatie blijft veilig. Deze waarschuwingen zijn 'lik op stuk' en dienen om te leren van fouten.

Benoem altijd het gedrag.

- **Eerste waarschuwing bij storend gedrag** (verbale of non verbale correctie op het gedrag)
- **Tweede waarschuwing bij storend gedrag** de tafel van de leerling wordt uit het groepje geschoven of de leerling gaat naar de 'kleine time out' plek in de klas met zijn/haar werk. Deze time-out duurt 10 minuten. Kinderen mogen terugkeren als zij 1. het storende gedrag benoemen en 2. excuus maken voor het storen.
- **Derde waarschuwing bij storend gedrag** De leerling pakt zijn/haar spullen en gaat naar een andere klas ('grote time-out'), waar 20 minuten verder wordt gewerkt. Leerkrachten spreken onderling af welke groepen hierin samenwerken. Als dit onderling niet mogelijk is, wordt de IB'er of directeur betrokken om een alternatieve plek te vinden. Kinderen mogen terugkeren als zij 1. het storende gedrag benoemen en 2. excuus maken voor het storen.
- Er vindt een nagesprek plaats met het kind waarin nogmaals wordt ingegaan op het gedrag en de bedoeling van het kind. Dit wordt naast de norm, regel en afspraak gelegd. Leerkrachten kunnen er voor kiezen een formulier (bijv. Hoe kan het anders.) te gebruiken wat kinderen invullen tijdens de time-out. Met dit formulier kan het nagesprek plaatsvinden.
- De ouders/verzorgers worden altijd dezelfde dag door de groepsleerkracht op de hoogte gebracht van de incidenten en van de maatregel.
- De leerkracht maakt een aantekening in het leerling dossier in Parnassys.

Bij veelvuldig, storend gedrag bij leerkrachten en/of invalleerkrachten zijn er de volgende opties:

1. Het nagesprek vindt plaats met leerkracht, ouders én kind. Vaak is een

- driehoeksgesprek voldoende om gezamenlijk tot goede afspraken te komen.
2. Er komt een plan waarin aandacht wordt besteed aan de leerbehoefte van de leerling. 'Wat maakt dat deze leerling het gedrag niet aanpast?'. In overleg met ouders en IB worden stimulerende en belemmerende factoren beschreven en wordt een plan van aanpak opgesteld. De leerling wordt daar zoveel mogelijk zelf bij betrokken. In dit plan spelen de uitgangspunten van de Kanjerschool een centrale rol. (zie: 2. Wat doen we preventief)
  3. In overleg tussen directie en de eigen groepsleerkracht, kan besloten worden om kinderen preventief, tijdelijk uit een groep te plaatsen. De ouders worden hier van tevoren over ingelicht.

Bovenstaande interventies dienen altijd genoteerd te worden in het leerlingdossier.

Stappenplan bij grensoverschrijdend gedrag

Onder grensoverschrijdend gedrag verstaan wij alle gedrag dat niet in overeenstemming is met de waarden en normen in onze maatschappij en dus ook niet in overeenstemming met de waarden en normen op onze school.

Grensoverschrijdend gedrag kan op verschillende manieren plaatsvinden: verbaal, fysiek en materieel. Het kan gaan om agressief gedrag, discriminerende opmerkingen, spullen kapot maken. Het kan opzettelijk zijn of onopzettelijk zijn, maar degene die ermee wordt geconfronteerd ervaart het als ongewenst en onaangenaam.

Grensoverschrijdend gedrag vindt vaak plaats buiten het zicht van de leerkracht. Pesten als de leerkracht zich net omdraait naar het digibord; agressief gedrag op het schoolplein of schelden en bedreigen op het internet. Op pestgedrag is niet altijd meteen de vinger te leggen en daarom is het ook belangrijk dat signalen die bij ouders terecht komen, direct gedeeld worden met de school en/of de groepsleerkracht.

Een school is een plek om te leren, daar moet het veilig zijn. Binnen de school moet de nadruk liggen op vertrouwen, dat kan alleen bestaan als er helder en duidelijk gezag is. Het moet goed zijn voor jou en de ander.

Iedereen in de school heeft daarbij dezelfde verantwoordelijkheid om in te grijpen bij onaanvaardbaar gedrag. De eigen groepsleerkracht blijft altijd eind-verantwoordelijk om interventies uit dit gedragsprotocol in te zetten; hij/zij kent de leerling het best, kent de gemaakte afspraken en onderhoudt contact met de ouders.

Concreet zien wij het volgende gedrag als onaanvaardbaar:

- Pesten (zie uitwerking in anti-pestprotocol)
- Bedreiging
- Lichamelijk en/of verbaal geweld
- Agressie
- Discriminatie
- Ongewenste intimiteiten
- Stelen
- Vernieling
- Schelden en vloeken

- Arrogant en/of respectloos gedrag

Eerste waarschuwing bij grensoverschrijdend gedrag: De leerling wordt door de leerkracht op de hoogte gebracht van het onaanvaardbare gedrag en krijgt direct te maken met de maatregelen die horen bij 'grote time-out' : De leerling pakt zijn/haar spullen en gaat naar een andere klas, waar 20 minuten verder wordt gewerkt. Leerkrachten spreken onderling af welke groepen hierin samenwerken. Als dit onderling niet mogelijk is, wordt de IB'er of directeur betrokken om een alternatieve plek te vinden. Kinderen mogen terugkeren als zij 1. het storende gedrag benoemen en 2. excuus maken voor het storen.

De ouders worden direct van het onaanvaardbare gedrag door de groepsleerkracht op de hoogte gesteld. Dit kan telefonisch of via de mail/Social Schools. Wanneer de leerkracht de melding telefonisch doet, wordt aansluitend een bericht gestuurd met een korte weergave van het gesprek. De directie staat in de cc. In het nagesprek met de leerling wordt tevens ingegaan op het herstel van de ontstane situatie, te denken aan een nieuwe kopen voor iets dat stuk gemaakt is, excuusbrief schrijven, schooltijd inhalen, etc. De leerkracht legt het onaanvaardbare gedrag en de maatregel vast in Parnassys.

N.B. Soms is het gedrag van een leerling dermate grensoverschrijdend, dat een leerkracht de klas niet alleen kan of wil laten. In dat geval stuur de leerkracht een leerling met de oranje kaart naar de dichtstbijzijnde collega, met als doel de situatie zo spoedig mogelijk te de-escaleren.

Tweede waarschuwing bij grensoverschrijdend gedrag: De leerkracht handelt conform de 1e waarschuwing en geeft de directie een mondelinge toelichting. De directie nodigt ouders uit voor een gesprek. Tijdens het gesprek staat het gedrag van de leerling centraal. De onaanvaardbaarheid is evident. Hoe kan de leerling geholpen worden om het gedrag te veranderen? Wat kunnen de ouders doen? Wat kan de school doen? De directie maakt een gespreksverslag in Parnassys.

Derde waarschuwing bij grensoverschrijdend gedrag. Het gedrag wordt benoemd en de leerling wordt naar de directeur (of zijn waarnemer) gewezen. De *time-out Thuis* maatregel is vervolgens direct van kracht. De directeur (of zijn waarnemer) besluit: 1. De leerling moet de rest van de dag naar huis en/of 2. De leerling kan de volgende dag niet op school komen. Ouders worden op de hoogte gebracht van de herhaling van het gedrag en de time-out Thuis. De Directeur-Bestuurder van KPO Antonius wordt door de directeur op de hoogte gebracht van de genomen maatregel. De maatregel wordt vastgelegd in Parnassys.

NB. Bij onaanvaardbaar gedrag krijgen kinderen uiteraard de kans om zich te herstellen. Ook hierbij geldt dat kinderen fouten mogen maken en dat daarvan geleerd moet worden. Kinderen krijgen altijd de mogelijkheid om weer met een schone lei te starten.

Stappenplan bij onhanteerbaar gedrag

- Als de waarschuwingen en maatregelen na storend gedrag en/of onaanvaardbaar gedrag NIET tot een significante verandering van het gedrag leiden, ervaart de school dit als onhanteerbaar.
- Ook zijn er situaties waarin een kind irrealistisch gedrag kan vertonen. Bijvoorbeeld

woede-uitbarstingen, hevig geëmotioneerd, weglopen, verstoppen, niet aanspreekbaar zijn. Ook dat is voor onze school onhanteerbaar.

Bij onhanteerbaar gedrag vindt een gesprek op school plaats tussen leerkracht, ouders, IB en directie. Is er sprake van onwil of onmacht bij de leerling?

Onwil Als kinderen zich niet fatsoenlijk willen gedragen, stellen we grenzen aan het hanteerbare voor een school. Bij een volgende gedragsovertreding zal de leerling een (externe) *time-out Thuis* opgelegd krijgen.

Onmacht Kinderen die zich misdragen, maar dat niet willen, worden ondersteund en geleerd hoe zij zichzelf kunnen beheersen. Hierbij is de samenwerking met ouders essentieel. We denken hierbij bijvoorbeeld aan kinderen met gediagnosticeerde stoornis. Deze leerlingen krijgen geen vrijbrief voor hun gedrag. Ook deze kinderen moeten zich leren gedragen zodat de klasgenoten zich veilig voelen. Soms kan externe hulp nodig zijn. De school ziet dit als zorg.

In het schoolondersteuningsprofiel (SOP) beschrijven wij op welke wijze we ondersteuning bij gedrag kunnen bieden, maar ook dat leerlingen met ernstige aanhoudende gedragsproblemen (bijv. opstandig, driftig, impulsief) in samenspraak met het samenwerkingsverband naar een andere reguliere of speciale basisschool kunnen worden verwezen.

Anti-Pestprotocol

Dit (anti-)pestprotocol is voor alle partijen, de pester, de gepeste, de ouders en leerkrachten. Pestgedrag komt in allerlei vormen voor en we benadrukken dat pesten via social media tot een vorm van pesten hoort waar dit protocol ook over gaat.

1. Preventieve maatregelen tegen pesten

Met het geven van de Kanjertrainingslessen en het naleven van de afspraken beogen we preventief pestgedrag te voorkomen. De kinderen leren hoe ze met elkaar om moeten gaan, hoe ze kunnen zeggen dat ze iets niet willen en hoe ze conflicten kunnen oplossen.

We gebruiken de Kanjertraining om het pedagogisch klimaat op de school en het pedagogisch handelen van de leerkrachten richting te geven.

De Kanjertraining gaat uit van vijf basisafspraken:

1. We vertrouwen elkaar
2. We helpen elkaar
3. Niemand speelt de baas
4. Niemand lacht uit
5. Niemand blijft zielig

In het gesprek praten we over gedrag: "Jij bent oké, maar wat je doet is niet oké."

Toch ontstaan er daarnaast ook situaties op school of in de thuissituatie waar je het hebt over structureel pesten. Dit protocol geeft stap voor stap aan hoe we dit pestgedrag op de Hoflandschool aanpakken. Pesten wordt in het Gedragprotocol benoemt als Grensoverschrijdend gedrag en wordt op overeenkomstige wijze aangepakt. Wel is het verplicht om voor pesten een eigen protocol op te stellen gezien de maatschappelijk aandacht.

Hoe leren we kinderen omgaan met 'gedoe'?

Het is normaal als kinderen "last" hebben van elkaar. Dit gebeurt thuis en op school. Dit zijn voor alle kinderen leermomenten. We zullen moeten leren onze grenzen aan te geven. Wanneer spreken we over pesten? Er is sprake van pesten als een persoon herhaaldelijk en

langdurig wordt blootgesteld aan negatieve handelingen of uitlatingen door één of meerder personen. Daarbij is er sprake van:

- Een negatieve bedoeling.
- De negatieve handelingen zijn structureel tegen één persoon gericht.
- Er is sprake van machtsongelijkheid

Plagen	Pesten
Bij plagen is sprake van incidenten.	Pesten echter gebeurt systematisch: een aantal keren per week, een keer per week of regelmatig
Gelijkwaardigheid	Machtsverschil
Wisselend "slachtofferschap"	Hetzelfde slachtoffer
Humoristisch	Kwetsend
Af en toe	Vaak/voortdurend

Een definitie van pesten op school luidt als volgt: ***"Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep leerlingen van één of meer klasgenoten, die niet (meer) in staat zijn zichzelf te verdedigen."*** Met deze definitie is het verschil tussen pesten en plagen duidelijk aangegeven.

Pesten komt op elke school voor en is voor elke school een probleem dat serieus aangepakt moet worden. Wij willen als school dat iedereen zich veilig voelt en pesterijen hebben dan ook structureel onze aandacht. In de klas praten de leerkrachten met leerlingen over wat pesten is; wat pesten met iemand doet; hoe je elkaar kunt helpen en hoe je hulp kunt vragen als je met pesten te maken hebt. Het helpt leerlingen pestsituaties te duiden en escalaties te voorkomen.

Stappenplan bij conflicten en pesten

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten volgen we de stappen in dit plan. Vanaf fase 2 wordt verslaglegging gemaakt en opgeslagen in ParnasSys.

Fase 1

-Stap 1

Laat de leerlingen er eerst zelf (en samen) uit proberen te komen door de "Kanjer methode" te gebruiken. Het omschrijven van het gedrag dat niet leuk ervaren wordt, is belangrijk.

Kinderen moeten leren grenzen aan te geven en die van anderen te respecteren.

-Stap 2

Op het moment dat één van de leerlingen er niet uit komt, kan hij/zij er voor kiezen het probleem te negeren, weg te lopen. De vuistregel van de Kanjertraining is een motor kan niets beginnen als het geen benzine krijgt. Wordt niet boos, ga niet huilen, ga niet in discussie. Zoek je Kanjermaatje op die je vertrouwt. Ga iets anders doen. Meestal houdt het vervelende gedrag dan op.

-Stap 3

Helpt dit niet, of lukt dit niet, dan wordt het probleem aan de meester of juf voorgelegd of wordt andere hulp ingeroepen die dit bij de leerkracht meldt.

De leerkracht gaat hier meteen op in of maakt een afspraak met de leerlingen om er in een later stadium op terug te komen, bijvoorbeeld na schooltijd. De leerkracht zorgt ervoor dat alle betrokken leerlingen gehoor krijgen.

-Stap 4

De leerkracht brengt de leerlingen bij elkaar voor een verhelderend gesprek. Bedoeling is om samen met de leerlingen de ruzie of pesterijen op te lossen, d.m.v. de "win-win" methode en (nieuwe) afspraken te maken. De ouders van beide leerlingen worden op de hoogte gebracht.

Fase 2

Het pestgedrag herhaalt zich.

De leerkracht neemt duidelijk stelling en volgt het Gedragsprotocol: de pester krijgt de 1e waarschuwing en gaat 20 minuten in grote Time-out in een andere groep. De directie wordt geïnformeerd, omdat het om pestgedrag gaat.

Er volgt een pedagogisch gesprek tussen de leerkracht en de pester. De toon is bestraffend. Dit gesprek heeft als doel; bewustwording van wat hij/zij het gepeste kind aandoet. Er worden afspraken gemaakt met de pester over gedragsveranderingen.

Ook volgt er een gesprek met de ouders van zowel de pester als de gepeste leerling met als doel te werken aan een oplossing en zo het samenwerken te bevorderen. Naar het inzicht van de leerkracht zijn de kinderen bij deze gesprekken aanwezig. Van het gesprek wordt een verslag gemaakt.

Fase 3

Bij aanhoudend pestgedrag volgt de 2e waarschuwing. De leerkracht handelt conform de 1e waarschuwing en geeft de directie een mondelinge toelichting.

De directie nodigt ouders uit voor een gesprek. Tijdens het gesprek staat het gedrag van de leerling centraal. De onaanvaardbaarheid is evident. Hoe kan de leerling geholpen worden om het gedrag te veranderen? Wat kunnen de ouders doen? Wat kan de school doen? De directie maakt een gespreksverslag in Parnassys.

Alle ouders van de groep worden op de hoogte gebracht over het feit dat er gepest wordt in de groep van hun kind.

NB. Het informeren van de gehele klas is een bijzondere interventie en moet in goed overleg met de betrokkenen worden genomen. Hierin spelen de individuele belangen van alle betrokken leerlingen een grote rol. Ervaring leert dat ouders waarderen dat zij betrokken

worden en hierover met hun eigen kind in gesprek willen gaan. Transparantie en openheid zijn bewezen interventies om pestgedrag een halt toe te roepen.

Fase 4

Als het gedrag zich nogmaals herhaalt volgt de 3e waarschuwing.

De *time-out Thuis* maatregel is vervolgens direct van kracht. De directeur (of zijn waarnemer) besluit: 1. De leerling moet de rest van de dag naar huis en/of 2. De leerling kan de volgende dag niet op school komen. Ouders worden op de hoogte gebracht van de herhaling van het gedrag en de *time-out Thuis*.

De Directeur-Bestuurder van KPO Antonius wordt door de directeur op de hoogte gebracht van de genomen maatregel. De maatregel wordt vastgelegd in Parnassys.

Een verdere uitwerking van de maatregelen is beschreven in de eerste hoofdstukken van Gedragsprotocol.

2. Het actief bestrijden van pestgedrag

Bij wie kan ik terecht?

De school zet zich actief in om pestgedrag zoveel mogelijk uit te bannen. Wij nemen iedere melding van vermeend pestgedrag serieus. De groepsleerkrachten signaleren, krijgen de 1e meldingen en zijn alert op alle aspecten die te maken hebben met sociaal gedrag.

Op de school is de IB'er de anti-pestcoördinator. Zij zorgt voor een up-to-date antipestprotocol en maakt zich jaarlijks bekend in de groep 4 t/m 8, zodat leerlingen weten bij wie ze terecht kunnen als zij last hebben van andere leerlingen en zich onvoldoende gesteund voelen door de eigen groepsleerkracht. Bij haar kantoor hangt een 'geel' brievenbusje, waar kinderen een boodschap voor haar in achter kunnen laten. Soms is het gewoon te spannend voor een leerling om zijn of haar verhaal te vertellen.

Ouders richten zich in eerste instantie altijd tot de leerkracht bij (vermeend) pestgedrag. Bij aanhoudend pestgedrag kunnen zij zich natuurlijk tot de IB'er en/of directeur wenden.

Signalen van pestgedrag

Wat zijn signalen bij een leerling die met een peestsituatie te maken heeft?

- Mag niet meedoen bij spelletjes of wordt als laatste gekozen.
- De schoolprestaties gaan achteruit.

- De leerling vermijdt de speelplaats of blijft dicht bij de leraar tijdens pauzes.
- De leerling ziet er ongelukkig, gestrest, depressief uit.
- De leerling heeft regelmatig buikpijn, hoofdpijn.
- De leerling vindt moeilijk aansluiting in de groep.

Bij peestsituaties worden alle rollen betrokken bij het gesprek en/of de consequenties die volgen. Uitleg over de rollen bij pesten:

- De eerste rol is de dader, degene die het pesten start.
- De tweede rol is de meeloper, degene die meedoet met pesten.
- De derde rol is de aanmoediger, degene die eromheen staat en het pesten aanmoedigt door bijvoorbeeld te gaan lachen.
- De vierde rol is het slachtoffer, degene die gepest wordt.

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn

- Een problematische thuissituatie
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt

Begeleiding van het gepeste kind

- Medeleven tonen, luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest;
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten;
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren;
- Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld: je niet afzonderen;
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest;
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil;
- Sterke kanten van de leerling benadrukken;
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt;
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s);
- Het gepeste kind niet 'overbeschermen' bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie, waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen;

Begeleiding van de pester

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen);
- Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste;
- Excuses aan laten bieden;
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft;
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als kind zich aan de

regels houdt;

- Kind leren om niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren;
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?;
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn;
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen ; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD.

Adviezen aan de ouders

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind;
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken;
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken;
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen;
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport;
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus;
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden;
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen;
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet;
- Besteed extra aandacht aan uw kind;
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport;
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind;
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus;
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan;
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag;
- Geef zelf het goede voorbeeld;
- Leer uw kind voor anderen op te komen;
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.
- Wanneer er op school iets is gebeurd en het is opgelost, kom er dan thuis niet op terug. Opgelost is opgelost!
- Denk er eens over na wat u zoal bespreekt aan tafel, bedenkt u zich dan dat kinderen heel veel horen en opslaan.

